

10. Семенюк В.П. Розвиток корпоративного сектору економіки та корпоративного управління в Україні // Економіка і прогнозування. – 2005. – № 3. – С. 78-88.

11. Сірко А.В. Корпоративні відносини в перехідній економіці: проблеми теорії і практики. – К. : Вид-во "Імекс", 2004.

12. Фролова Т. Особливості та перспективи корпоратизації підприємств / Т. Фролова, Т. Римар // Економіка України. – 2009. – № . – С. 39-52.

Лех И.А. Развитие государственного акционерного капитала в промышленном секторе экономики Украины

Проанализированы и дополнены периоды развития промышленности Украины со дня провозглашения независимости нашего государства. Раскрыта сущность и особенности протекания в экономике процессов корпоратизации и приватизации. На основе изложенных фактов автором предложено свое видение развития государственного акционерного капитала в промышленном секторе экономики Украины.

Ключевые слова: государственные корпоративные права, промышленность Украины, корпоратизация, приватизационные процессы, экономическая трансформация.

Lekh I.A. Development of state share capital in industry of Ukraine

The periods of development ukrainien industry are analyzed and completed since the proclamation of independence of our country. Had been described the meaning and features of processes corporatization and privatization in the economy. Coming from the facts, the author offers her own vision to developing of state share capital industry of Ukraine.

Keywords: state shares, industry of Ukraine, corporatization, processes of privatization, economic transformation.

УДК 658.14/17

Доц. О.Я. Малиновська, канд. екон. наук –
Львівська ДФА

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЛЬВІВЩИНИ

Розглянуто основні фінансові показники діяльності промислових підприємств регіону в умовах нестабільності та економічної кризи. Визначено фінансові результати, охарактеризовано фінансові показники діяльності промислових підприємств регіону, визначено чинники впливу на їхню величину, приділено увагу зміні індексів промислової продукції та величини обсягів її реалізації. Наведено результати останніх досліджень у науковій літературі з питань фінансових результатів діяльності промислових підприємств. З цього приводу було запропоновано низку заходів для забезпечення отримання промисловими підприємствами регіону позитивних фінансових результатів.

Постановка проблеми. Забезпечення прогресивного економічного потенціалу розвитку Львівщини пов'язане з потребою вирішення питання підвищення фінансового потенціалу промислових підприємств на основі своєчасного оцінювання внутрішніх та зовнішніх чинників. Саме тому виникає нагальна потреба в оцінюванні фінансових результатів діяльності промислових підприємств Львівщини із визначенням динамічних змін щодо величини обсягу реалізованої продукції, індексу продукції промисловості та величини фінансового результату промислових підприємств.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Основна більшість сучасних наукових розробок, що стосуються фінансових результатів діяльності

промислових підприємств, містять обґрунтування методологічних і методичних аспектів адаптації існуючої системи формування та розподілу прибутку до умов ринкової трансформації [2]. Ці питання висвітлено у наукових працях таких вчених, як М.Д. Білик, А.Г. Загородній, А.М. Поддєрьогін. Водночас існує потреба у постійному вивченні питання оцінювання фінансових результатів діяльності промислових підприємств, що дасть змогу у майбутньому ухвалювати ефективніші управлінські рішення на основі отриманої інформації.

Мета статті полягає у висвітленні поняття фінансового результату діяльності підприємств Львівщини, в оцінюванні його зміни за останні періоди їхньої діяльності та розробленні заходів щодо запобігання кризі.

Малий бізнес Львівщини має величезний потенціал для стабільного й тривалого розвитку економіки та соціальної сфери. Однак в області незадовільним є стан бізнес-середовища, спричинений відсутністю реальної підтримки з боку держави. Мале підприємництво, не тільки Львівщини, а й всієї України, перебуває в умовах, дуже віддалених від тих, що повинні бути властиві ринковим відносинам. Навпаки, відчутна тенденція до того, щоб дедалі більше повертати його в старі рамки планово-адміністративної системи з її всебічним плануванням і жорсткою регламентацією за допомогою лімітів, фондів і т. ін. [2, с. 139].

У сучасних умовах господарської діяльності промислові підприємства мають на меті не лише отримання відповідного рівня фінансового результату (прибутку) діяльності, а й визначення шляхів його приросту.

Отримання фінансового результату (прибутку) промисловим підприємством є визначальним критерієм його діяльності. Фінансовий результат (прибуток) визначається як різниця між сумою виторгу від реалізації та отриманих в порядку державного регулювання цін коштів і сумою витрат на виробництво реалізованої продукції, товарів, послуг, комерційних витрат, податку на додану вартість, акцизного збирання та інших зборів, тобто з'являється прибуток від реалізації продукції [3, с. 34].

В отриманні високого фінансового результату діяльності зацікавлені всі суб'єкти господарювання, оскільки прибуток необхідний для розширення діяльності підприємства, реалізації інвестиційних проектів, запровадження інновацій, а також підвищення матеріальної зацікавленості працівників у результатах своєї праці. Стабільна, ефективна і прибуткова діяльність підприємства може бути забезпечена застосуванням наукових методів планування й аналізу прибутку та визначення ефективних напрямів його використання. Прибуток підприємства є важливою категорією, яка зміцнює фінансовий стан підприємства та першочерговим джерелом формування бюджетних ресурсів [2, с. 114].

Оцінювання фінансових результатів діяльності промислових підприємств Львівщини проходить такі етапи:

1. Визначення динамічних змін індексу промислової продукції за 2001-2008 рр. на основі даних Головного управління статистики у Львівській області;

2. Аналіз змін, які відбулися у складі промислових підприємств Львівщини, які отримали протягом 2001-2008 рр. прибуток чи збиток за результатами своєї діяльності;
3. Дослідження динамічних змін величини обсягу реалізованої продукції підприємств Львівщини за 2001-2008 рр.;
4. Визначення змін, які відбулися з величиною фінансового результату (прибутку) промислових підприємств Львівщини за 2001-2008 рр.

За результатами виконаних досліджень щодо діяльності промислових підприємств у 2001-2008 рр. можна стверджувати, що індекси обсягів продукції промисловості мали максимальне значення за періоди: 143,2 % (2001 р.), 114,1 % (2003), 113,5 % (2002 р.) (рис. 1). Найменше значення показника характерне для 2005 р. діяльності, де індекс продукції промисловості становив лише 93,2 %.

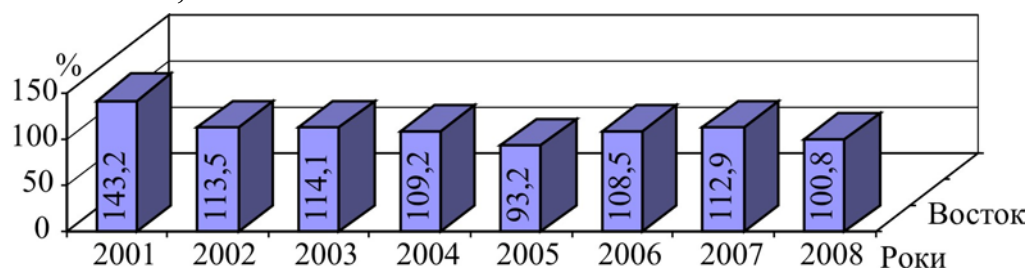

Рис. 1. Графічна інтерпретація динамічних змін індексів обсягів продукції промисловості за 2001-2008 рр.

Як свідчать наведені дані, можна стверджувати, що індекси реалізованої промислової продукції за 2008 р. порівняно із 2007 р. знизилися на 0,12 %, передумовою чого стала світова фінансова криза.

Цілком зрозумілим є те, що вказаний факт негативно вплине на результативність діяльності промислових підприємств. Використання статистичних даних Головного управління статистики у Львівській області дало змогу визначити зміни, які відбулися у співвідношенні вітчизняних промислових підприємств, як прибуткових, так і збиткових (рис. 2) [4].

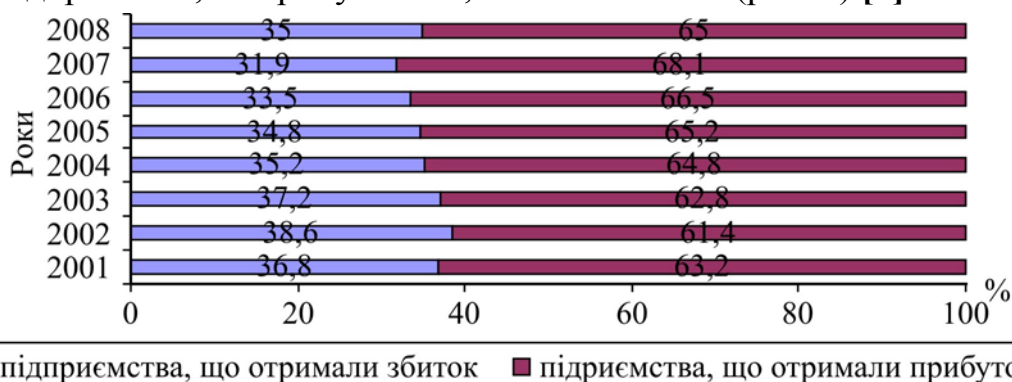

Рис. 2. Графічна інтерпретація зміни співвідношення промислових підприємств Львівщини, які отримали прибуток та збиткових промислових підприємств

За результатами виконаних досліджень можна стверджувати, що, починаючи з 2002-2007 рр. у більшості промислових підприємств Львівщини спостерігалася позитивна тенденція до зниження питомої ваги підприємств, які були збитковими. Проте, вже в 2008 р. кількість збиткових промислових підприємств знову зросла і становила 35 % від загальної кількості функціональ-

них підприємств. Цей показник можна порівняти з 2004 р. діяльності, коли кількість збиткових підприємств у промисловості Львівщини досягала 35,2 %.

Величина обсягу реалізованої продукції промисловості Львівщини за 2001-2008 рр. характеризується стійкою тенденцією до збільшення. У 2008 р. обсяг реалізованої продукції становив 5311233 тис. грн, що на 2032,1 млн грн більше порівняно з 2007 р. Дуже важливим є те, що внаслідок впливу економічної кризи обсяги виробленої продукції підприємствами Львівщини за січень-листопад 2009 р. скоротились на 21,7 % порівняно з відповідним періодом попереднього року. Зниження випуску продукції зафіксовано в усіх основних видах промислової діяльності.

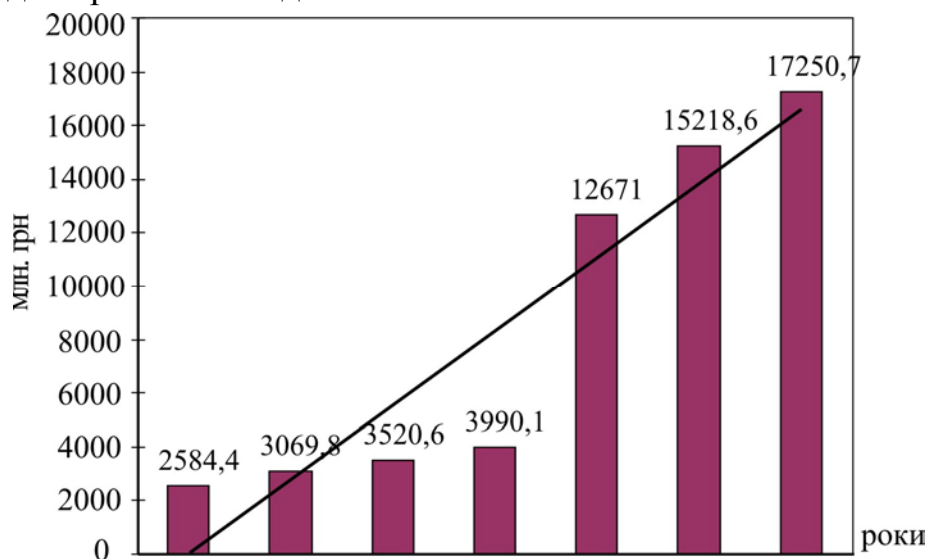

Рис. 3. Графічна інтерпретація динамічних змін величини обсягу реалізованої продукції промисловості (робіт, послуг) за 2001-2008 рр.

Щодо внеску промислових підприємств області у загальнодержавні показники, то ситуація є такою: маючи частку 5,8 % у загальнодержавній кількості найманих працівників, на Львівщині створюється 3,5 % загальнодержавного обсягу реалізованої продукції (робіт, послуг). Треба визнати, що у 2008 р. діяльність промислових підприємств була неефективною, оскільки на 1 гривню реалізованої продукції (робіт, послуг) припадало 100,7 коп. операційних витрат (проти 97,8 коп. у 2007 р.) [5].

Фінансова криза та ускладнення умов господарювання спричинили погіршення фінансових результатів діяльності підприємств малого бізнесу.

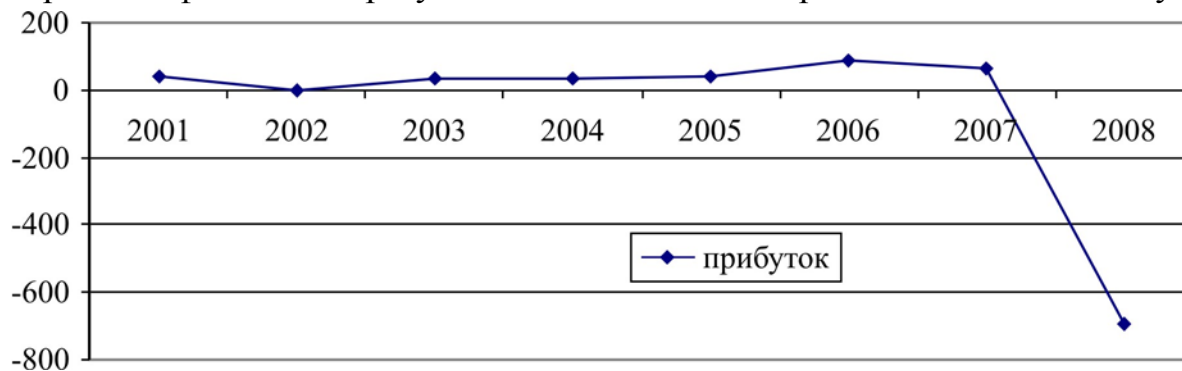

Рис. 4. Графічна інтерпретація динамічних змін величини фінансового результату (прибутку) діяльності промислових підприємств Львівщини за 2001-2008 рр.

Якщо у 2007 р. фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування промислових підприємств був прибутковим і становив 65,8 млн грн прибутку, то ситуація ускладнилася, і за підсумком 2008 р. малі підприємства отримали збитковий фінансовий результат – 694,6 млн грн збитку. Частка збиткових підприємств зросла з 31,9 % у 2007 р. до 34,8 % у 2008 р., а збитки, допущені збитковими підприємствами, зросли у 2,5 раза і становили 1491,1 млн грн (рис. 4) [4].

Висновки. Отже, за результатами виконаного дослідження можна стверджувати, що на сьогодні промисловим підприємствам Львівщини потрібна підтримка з боку держави з позиції заходів антикризової політики, а саме заходів щодо стабілізації фінансової системи, валютно-курсової стабілізації та сприяння поживавленню економічної активності. Водночас потрібні заходи щодо розбудови внутрішнього ринку реалізації продукції, скорочення та обмеження імпорту з метою підтримки власної продукції, а також необхідно розробити заходи з активізації експортної діяльності промислових підприємств Львівщини. Керівники підприємств повинні розробити дієвий механізм управління фінансовими результатами для того, щоб своєчасно реагувати в періоди ринкових змін.

Не менш важливим є здійснення глибокого аналізу діяльності підприємств, незалежного аудиту результатів діяльності підприємств, оскільки на сьогодні майже немає звітності за тими показниками, які надають право підприємствам скористатися пільгами щодо оподаткування [6, с.28].

Вирішення проблем щодо підтримки промислових підприємств Львівщини, створення відповідного середовища потребують докорінної перебудови державної політики щодо сприяння цьому сектору економіки. Зокрема, йдеться про створення відповідної правової бази забезпечення та підтримки діяльності підприємств промисловості, фінансово-кредитної та матеріально-технічної підтримки, науково-методичного, інформаційно-консультативного та кадрового забезпечення промислових підприємств Львівщини.

Література

1. **Мазурок П.П.** Аналітичне оцінювання фінансових результатів діяльності промислових підприємств України / П.П. Мазурок // Держава та регіони. – 2009. – № 5. – С. 114-119.
2. **Іванілов О.С.** Економіка підприємства / Іванілов Олександр Семенович. – К. : Центр навч. літ-ри, 2009. – 727 с.
3. **Ширягіна О.Е.** Методика аналізу фінансових результатів підприємства / О.Е. Ширягіна // Формування ринкових відносин в Україні. – 2004. – № 5. – С. 60-64.
4. **Основні показники** підприємств-суб'єктів підприємницької діяльності у Львівській області : за даними Відділу структурної статистики та статистики фінансів 2008 р. / Головне управління статистики у Львівській області; ред. М.М. Крупка. – Л. : CD-вид-во "Digital", 2009. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM): кольор.; 12 см. – Систем. вимоги: Pentium-266; 700 Mb RAM; CD-ROM Windows 2007/XP. – Назва з титул. екрану.
5. **Основні показники** економічного та соціального розвитку Львівської області : за даними Відділу структурної статистики та статистики фінансів 2008 р. / Головне управління статистики у Львівській області; ред. М.М. Крупка. – Л. : CD-вид-во "Digital", 2009. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM): кольор.; 12 см. – Систем. вимоги: Pentium-266; 700 Mb RAM; CD-ROM Windows 2007/XP. – Назва з титул. екрану.
6. **Загроцька О.Е.** Про достовірність визначення фінансових результатів за видами діяльності та елементами і їх управління у звіті про фінансові результати / С.М. Кожемякіна // Формування ринкових відносин в Україні. – 2007. – № 3. – С. 28-30.

Малиновская О.Я. Финансовые результаты деятельности промышленных предприятий Львовщины

Рассмотрены основные финансовые показатели деятельности промышленных предприятий региона в условиях нестабильности и экономического кризиса. Определены финансовые результаты, охарактеризованы финансовые показатели деятельности промышленных предприятий региона, определены факторы, влияющие на их величину, уделено внимание изменению индексов промышленной продукции и величины объемов ее реализации. Приведены результаты последних исследований научной литературы по вопросам финансовых результатов деятельности промышленных предприятий. По этому поводу были предложены мероприятия для обеспечения получения промышленными предприятиями региона позитивных финансовых результатов.

Malynovska O.Ya. Financial results of activity of industrial enterprises of Lviv region

The main financial indicators of the activity of industrial enterprises of the region under instability and economic crisis conditions are examined in the article. The essence of financial results, financial indicators of an industrial enterprise activity and factors that influence on their value are defined, the changes in industrial production indexes and production outputs are described. The results of the last scientific researches on the subject of financial results of an industrial enterprise activity are given in the article. Apropos of this the number of actions to ensure a receiving of an industrial enterprise of the region positive financial results are suggested.

УДК 330.322.3

Доц. І.Б. Олексів, канд. екон. наук –
НУ "Львівська політехніка"

СУТНІСТЬ ГРУП ІНТЕРЕСІВ ТА МЕХАНІЗМИ ЇХНЬОГО ВПЛИВУ НА ДІЯЛЬНІСТЬ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Визначено поняття "група впливу" та "вплив груп інтересів", а також обґрунтовано застосування концепції збалансування інтересів груп впливу в управлінні підприємством із погляду "стратегічної необхідності". Крім цього, проаналізовано механізми та джерела впливу груп інтересів на діяльність машинобудівного підприємства.

Ключові слова: група впливу, вплив групи інтересів, ухвалення управлінських рішень, ланцюг створення вартості.

Актуальність проблеми та її зв'язок із важливими науково-практичними завданнями. Традиційно вважають, що першочерговою метою функціонування підприємства є максимізація добробуту його власників. Така мета є головною ідеєю теорії переваги власників, порівняно з іншими групами впливу, яку в економічній науковій літературі називають агентською теорією [1]. Основні положення цієї теорії є дещо обмеженими та не відображають всього розмаїття явищ та процесів, які впливають на діяльність організації.

Варто зазначити, що функціонування підприємства тісно пов'язане із діяльністю різних зацікавлених груп, які можуть впливати на ефективність реалізації цілей організації. У літературних джерелах ці групи називають "групами впливу", "групами інтересів" та "зацікавленими сторонами". Вперше згадка про групи впливу з'явилась у працях німецького соціального теоретика J. Althusius, який ввів поняття "stakeholder" (власник частки) в наукову